

Lunds Universitet
Medie- och kommunikationsvetenskap
Institutionen för kommunikation och medier
B-uppsats, VT 13

Moderskap, normer och genus

En kvalitativ analys av mammabloggen ur ett genusvetenskapligt perspektiv

Författad av: Rebecca Bergman & Sandra Roslin

Handledare: Sophie Elsässer

Examinator: Carolina Martinez

Abstract

Vi har genom en kvalitativ metod undersökt ifall mammorna Idas, Hannas och Paulas bloggar återspeglar normer som finns i samhället gällande modersrollen och vilka normer dessa kan tänkas vara. Vi utförde en innehållsanalys med ett genusvetenskapligt perspektiv på dessa tre bloggar och fann att kvinnorna inte gick emot rådande genusstrukturer utan verkade snarare befästa dessa. Kvinnorna rättade sig således in i mallen om den ideala kvinnan och modern. Vi fann att den kvinnliga identiteten tycks förändras då kvinnan blir moder. Detta till följd utav strävan efter att vara en bra mamma och således rättar sig efter normerna som omger rollen. Vi fann även att föreställningar om modersrollen är en faktor i den identitetsskapande processen, vilket bidrar till att kvinnor själva reproducerar dessa normer om hur en ideal moder ska vara. Vi kan med vår undersökning fastslå en kontinuitet utav traditionella föreställningar om kvinnan som moder, vilka kan ses som idealtypiska. Idealerna om hur en mamma ska vara tycks vara förblivit detsamma även i samtiden.

Nyckelord: Mammabloggar, moderskap, normer, identitet, genus

Titel: Moderskap, normer och genus

Författare: Rebecca Bergman, Sandra Roslin

Ämne: Medie- och kommunikationsvetenskap

Författad vid: Institutionen för kommunikation och medier, Lunds universitet

Innehållsförteckning

1 Inledning	s 4
1.1 Bakgrund/Tidigare forskning	s 4
1.2 Syfte och frågeställningar	s 6
2 Metod	s 7
2.1 Metodval	s 7
2.2 Urval och tillvägagångssätt	s 8
2.3 Metodkritik	s 9
3 Teori	s 10
3.1 Genus	s 10
3.1.1 Det stereotypa genuskontraktet	s 10
3.1.2 Den normativa femininiteten	s 11
3.2 Identitet.....	s 12
3.2.1 Den moderliga identiteten.....	s 13
4 Analys	s 15
4.1 Normen om kvinnan som den föräldraledige.....	s 16
4.2 Den normativa femininiteten	s 20
4.3 Den moderliga identiteten.....	s 23
5 Slutsats och slutdiskussion	s 27
6 Referensförteckning	s 29

1. Inledning

Genusdebatten i medier är idag av stor omfattning och bidrar till diskussioner kring olika aspekter av samhällets skilda villkor för kvinnor och män. Medierna har utöver sin underhållnings- och informations roll även en annan, inte lika synlig roll att spela. Medierna utgör en stor del av vår identitetsbildande process och är inte minst en huvudaktör i skapandet av våra självbilder (Angelfors & Schömer 2009:125), då vi bildar och utvecklar vår självbild utifrån vår omgivning tar vi dagligen tar ställning till mängder av intryck (Giddens 1999). Forskning kring genus och feminism har länge fokuserat på mediernas betydelse i skapandet av sociala föreställningar kring genus och de stereotypa bilderna av kvinnan och de egenskaper hon tillskrivs. Moderskapet har bland annat till följd av bildmedias snabba spridning också blivit en roll präglad av stereotypa uppfattningar. De egenskaper och förväntningar kvinnan tillskrivs innefattar bland annat rollen som mamma. Hur moderskapet påverkar den kvinnliga identiteten är betydelsefull i kartläggandet av de rådande idealen.

I takt med att bloggar växt fram som ett stort fenomen på internet har olika genrer av bloggar frekvent börjat tillkomma. "Mammabloggarna" är ett relativt nytt tillskott i den så kallade "bloggosfären". Vi definierar termen mammablogg som en blogg där innehållets fokus ligger på bloggerskans familjeliv och där barnen spelar huvudrollen. Mammabloggarna kommer tillsammans med det genusvetenskapliga perspektivet vara utgångsläget för denna uppsats, i vilken vi vill undersöka hur mammarollen speglas. Vi finner det intressant att granska vilka normer som finns och vilka krav som ställs på kvinnan för att hon ska uppfattas som en så kallad god moder enligt samhället och kulturen samt hur dessa lyser igenom i mammabloggarna. Då bloggar är ett tillskott till de traditionella medierna finner vi det av vikt att undersöka hur bloggar blir ytterligare en arena där det kvinnliga genusskapandet och rollen som mamma manifesteras.

1.1 Bakgrund/Tidigare forskning

Forskning som gjorts tidigare inom fältet vi ämnar undersöka har en relativt ung historia. Powell (2010) har i en artikel publicerad på "Mp: A feminist journal online" dragit generella slutsatser om hur det som publiceras i mammabloggar blir direkta representationer och konstruktioner av moderskapet. Powells huvudsakliga syfte är att granska diskursen kring den goda modern/dåliga modern och hur representationen av moderskapet genom bloggarna blivit retoriskt. Hon argumenterar för motsättningarna i denna diskurs, är man en perfekt moder blir man ett offer i moderskapet, man är inget annat än en fostrande kvinna. Är man däremot en

dålig moder blir barnen offer för exempelvis socialen. Genom en retorisk metod och en bildanalys diskuterar Powell (2010) även i sin artikel hur mammabloggar kommit att bli kommersialiserade representationer av moderskapet, dessa bloggar blir varumärken som förändrar sättet moderskapet representeras på. Att moderskapet genom mammornas bloggar blir en offentlig enhet. Vidare beskriver Lopez genom sin artikel ”The radical act of mommy blogging” (2009) hur mammabloggar blivit ett stort fenomen som både förknippas med stolthet och förödmjukelse och genom användningen av en konferens vid namn ”BlogHer” som analysmaterial drar han slutsatsen att bloggande mammor finns i alla dess former. Lopez analyserar även genom ett feministiskt perspektiv hur kvinnor deltar och är behandlade inom den så kallade bloggofären och huruvida mammabloggare är behandlade annorlunda än andra bloggare. Lopez (2009) drar vidare slutsatser kring mammabloggarnas möjligheter till att skapa en vid gemenskap och till att förändra diskursen kring moderskapet.

Vår metod och vårt perspektiv är i likhet med denna tidigare forskning; textanalys med ett genusperspektiv. Men denna tidigare forskning som gjorts inom fältet har närmast sig ämnet med andra mål. Vi är, till skillnad från den tidigare forskning vi granskat, inte främst intresserade utav bloggen i sig eftersom bloggen som fenomen redan blivit väldigt forskat kring och omdiskuterad. Vi är främst intresserade av bloggen som material till vår textanalys då det är en bra kanal för oss att ta del av mammabloggares tankar. Valet att granska just mammabloggar gjorde vi då vi granskat dessa tidigare forskningsartiklar och kommit till insikt att forskningen kring den medierade mammarollen inte är komplett. Vi anser oss således ha funnit en kunskapslucka. Vi anser att vi kan bidra med nya kunskaper till fältet genom att närma oss området genom att titta på andra aspekter. Vår uppsats syftar till att bygga vidare på denna tidigare forskning och granska mer specifikt vilka föreställningar om moderskapet som återspeglas i våra valda bloggarens texter. Vår uppsats ämnar således blottlägga hur våra valda bloggare förhåller sig till normer om kvinnan som moder, något som vi anser kan vara ett uttryck för en generell syn på moderskapet. Vår uppsats ämnar självfallet inte granska alla föreställningar kring moderskapet utan endast ett fåtal som är möjliga med denna sorts metod och som ryms inom denna uppsats.

1.2 Syfte och frågeställningar

Vi syftar till att undersöka huruvida rådande kvinnoideal, stereotypa genusmönster och normer om modern kommer till uttryck i de valda bloggernas framställning av sig själva som mödrar och kvinnor i dagens samhälle. Vi ämnar således undersöka mammarollen som en social konstruktion.

För att kunna undersöka detta kommer vi att ställa följande frågor till texten:

- Vilka konservativa föreställningar om mammarollen kan vi finna i den valda bloggkontexten?
- Hur framställs kvinnornas identitet som kvinna och moder i bloggarna?
- Befäster eller utmanar "mammabloggarna" de stereotypa uppfattningar som omgärdar mammarollen

2. Metod

2.1 Metodval

Vi har valt att använda oss av metoden kvalitativ textanalys. Mer specifikt ska vi göra en innehållsanalys. En innehållsanalys innebär en analys av själva textens innehåll, följaktligen det materialet förmedlar (Östbye et al. 2008:64). Vi kommer således granska inläggen, den skrivna texten, i de tre utvalda kvinnornas bloggar. Genom en symptomal läsart ämnar vi vidare att ta fasta på synliga eller dolda strukturer i de valda bloggarnas inlägg. Den symptomala läsarten syftar till att utröna latenta innebörder i texterna. Innebörder som inte ens producenten av texten alltid är medveten om (Östbye et al. 2008:65). Därför analyserade vi uteslutande texten i bloggarna och valde bort analys av deras bilder. Bloggerskornas skrivna texter anser vi är ett bra material för att granska sådana underliggande innebörder, sådant som är svårt att ta fasta på i exempelvis ett vardagligt samtal. Eftersom vår forskningsfråga syftar till att granska ifall mammabloggarnas inlägg är genomsyrade av normer gällande kvinnligt ideal och konstruerade genusmönster, är den symptomala läsarten följaktligen ett utgångsläge som kan hjälpa oss att kritiskt granska dessa inlägg. Genom att använda oss av den symptomala läsarten vill undersöka huruvida kvinnornas bloggar återspeglar ideal och normer som finns i samhället, samt de krav och förväntningar som finns på kvinnorna som mödrar. Eftersom textanalysens förfaringssätt är beroende av det material som ska granskas (Ekström & Larsson 2010:160) och även beroende av vad målet med den är, kommer utgångspunkten i vår innehållsanalys vara ur ett genusvetenskapligt perspektiv. Vi har valt att främst fokusera på det kvinnliga genuskapandet emedan vår uppsats främst ämnar analysera kvinnans roll som modersfigur i samtiden.

Då vår uppsats ämnar undersöka företeelser som inte alltid är direkt synliga anser vi att den kvalitativa innehållsanalysen lämpar sig bäst. Skulle vi istället välja att använda oss av en kvantitativ analys, exempelvis en enkätundersökning, anser vi att det hade varit svårt att utforma en enkät som syftar till att undersöka kvinnors och mödrars tankar och uppfattningar kring den stereotypa kvinnan och hur eventuella krav påverkar dem. Normer och allmängiltiga föreställningar är något som påverkar oss undermedvetet vilket är svårt att undersöka genom en enkät. Sannolikheten att vi skulle få helt ärliga svar är liten. För att stärka vårt empiriska arbete skulle en kombination av kvalitativ och kvantitativ analys kunna vara en tillvägagångssätt. Det är emellertid svårt att mäta det material vi samlar in från exempelvis en enkätundersökning och applicera det på vår frågeställning då sociala problem och dess fakta är svårt att definiera. Det finns inga ”hårda bevis” att luta sig mot i denna typ

av undersökning (Best 2001:31). Statistik i sig uppfattas i allmänhet som sanningar och hård fakta (Best 2001:17) men syftet med vår uppsats är inte att svara på våra frågor med hjälp av statistik eller andra analyser som syftar till att reda ut vad en större population säger om ämnet. Vi vill göra en djupanalys för att kunna tolka och läsa av underliggande orsaker till ett visst beteende, något som inte är syftet med en kvantitativ analys (Östbye et al. 2008:156)

2.2 Urval och tillvägagångssätt

Då vi valt att studera den medierade mammarollen är vårt material, bloggarna, ett bra sätt för oss att granska dessa kvinnors vardag. Genom bloggarna tillåts vi åtkomst till dessa kvinnors explicita men även implicita tankar gällande sin mammaroll och kan ta fasta på företeelser som utan detta tillträde varit svårt att undersöka. Eftersom vår uppsats syftar till att upptäcka ifall underliggande normer om kvinnligt ideal kan utrönas i bloggarnas inlägg har vi följaktligen endast valt att ha kvinnliga bloggar som analysobjekt. Vi har valt tre kvinnliga bloggare inom kategorin ”mammabloggar”; Hanna, Paula och Ida. De bloggar således om vardagslivet som föräldralediga mammor. Dessa bloggar hittade vi genom topplistan över mest lästa bloggar på bloggportalen ”www.vimedbarn.se” som främst riktar sig till föräldrar. Vi har valt just dessa bloggar utifrån deras placeringar på topplistan. Eftersom de alla tre finns med på topplistan över mest lästa bloggar är de således bloggar som är populära i sin läsarkrets vilket vi inser kan medföra restriktioner för dessa kvinnors beteenden på bloggarna. Vi tar även hänsyn till kontexten, att de bloggar inom en bloggportal kan även detta innebära en restriktion gällande vad de får skriva om. Efter en överblick över de olika bloggarnas innehåll och en bildad uppfattning om vad dessa restriktioner kan tänkas handla om har vi emellertid inte hittat något som tyder på begränsningar gällande vad bloggerna får skriva om. Därför anser vi att urvalet av bloggare från en denna bloggportal inte är på bekostnad utav vår analys.

Analysen kommer bestå utav ett urval av blogginlägg från de tre bloggerna. Inläggen väljs ut efter textomfattning och från olika tidsperioder för att kunna få en helhetsförståelse för deras framtoning. Hela inlägg kommer granskas, de utdrag ur bloggarna som väljs ut som citat i vår analysdel är främst de som på bästa sätt exemplifierar det vi åsyftar att granska och väljs ut efter relevans i förhållande till våra teorier. Även det faktum att vi vill skapa oss en helhetsbild utav vad dessa kvinnor förmedlar i sina bloggar är en bidragande faktor till vårt förfaringsätt. För att tydliggöra hur vi går tillväga med vår textanalys kommer vi att analysera texterna utifrån en teori i taget. Därefter kommer vi

anknyta utfallen från dessa olika delar i analysen till varandra i vår slutsats. Vi inser dock att vi har oerhört mycket blogginlägg att välja utifrån då dessa kvinnor bloggat under en lång tidsperiod och flera gånger per dag. En fullständig bild över vad dessa kvinnor generellt förmedlar i sina bloggtexter är därför svårt att uppnå. Vi strävar dock efter att de blogginlägg vi väljer ut som analysmaterial på bästa möjliga sätt även representerar bloggernas resterande inlägg och den allomfattande framtoningen i respektive blogg.

2.3 Metodkritik

Utifrån våra frågeställningar och vårt val av metod, textanalytisk metod, uppkommer problemet att vi inte kommer kunna säga något om hur läsaren tar emot och tolkar texten. Att göra en innehållsanalys på en text innebär också att vi som analyserar kommer att påverka analysen efter våra egna fördomar, om än omedvetet. Det viktiga är då att öppna upp ögonen för dessa och vara vaksam på att om vi drar slutsatser utifrån våra erfarenheter måste vi inkludera dessa i analysen och inte ta dessa för givet (Östbye et al. 2008:70f)

Vårt urval av texter är något som kommer begränsa oss i våra analyser och slutsatser då vi enbart har tre bloggare med respektive blogginlägg. Ur dessa finns ingen möjlighet att uttala oss om varken kvinnor eller bloggare i allmänhet. Däremot anser vi att det vi kan komma att utröna ur bloggarna kan vara uttryck för en generell kulturell syn på könsroller och moderskapet. Vår analys kommer bli begränsad till dessa kvinnor och de blogginlägg vi väljer ut är en liten del av allt de har publicerat.

3. Teori

3.1 Genus

Utgångspunkten i uppsatsen är en granskning av bloggarna ur ett genusvetenskapligt perspektiv. Det genusvetenskapliga forskningsfältet präglas generellt av en distinktion mellan kön och genus. Jarlbro (2006:12) erbjuder en förenklad förklaring gällande dessa begrepps innebörd; begreppet kön hänvisar till det biologiska könet och genus betecknar det sociala könet, det kön som är av kulturen och samhället skapat. Genus baseras på den kulturella interpretationen av de biologiska skillnader som skiljer män och kvinnor åt (Jarlbro 2006:12). Som antropologen Gayle Rubin beskriver det: "[...] Biologi 'talar' inte för sig själv. Den måste tolkas så att den stämmer överens med andra kulturella föreställningar som vi har och så att den framstår som naturlig" (Jarlbro 2006:13). Kvinnlighet och manlighet uppfattas således inom genusvetenskapen som sociala konstruktioner, baserade på utbredda föreställningar om vad dessa könsskillnader innebär. Centrala frågor inom genusvetenskapen har alltså innefattat centrala frågeställningar gällande huruvida det finns av naturen givna kvinnliga- respektive manliga egenskaper och vilka kopplingar detta har till uppfattningar om könen (Angelfors & Schömer 2009:15). Genusskapandet är alltså knutet till de ideal och föreställningar som är kulturellt och socialt konstruerade (Ambjörnsson 2004:12). Idealet om kvinnan som moder är frekvent diskuterat som ett socialt medfört krav på kvinnan. Genusvetenskapens tradition framhäver det faktum att identitet inte är av naturen givet beroende av vilket kön man tillhör, därav är inte heller kvinnligheten och modersrollen något av naturen givet (Beauvoir 2012:325ff). Begreppet genus möjliggör således en diskussion gällande myten om kvinnan i egenskap av moder och vilka föreställningar om kvinnan som är sammanflätat till dessa.

3.1.1 Det stereotypa genuskontraktet

Det stereotypa genuskontraktet är en teori om ett kontrakt genomsyrat av idealtypiska föreställningar om hur förhållandet mellan mannen och kvinnan bör vara. Det stereotypa genuskontraktet baseras på tanken om "den naturliga ordningen". Kvinnors biologiska situation, att kvinnor kan föda barn, skapar en åtskillnad på henne och mannen. Det förefaller som en självklarhet att kvinnan bör föda barn och att mannen bör ta hand om kvinnan (Hirdman 2001:88). Genuskontraktet fångar in dessa skilda villkor, dessa "bör" som präglar relationen mellan man och kvinna och som närmast kan ses som stereotypa. Kontraktet betonar därmed de skilda positioner könen innehar i sitt förhållande till varandra. Hirdman

(2001) menar att genuskontraktet således skrivs på ojämlika villkor, det strukturerar tvång för bägge parter som kan upplevas som direkt konservativa ideal. Hemmafru epoken under 1940-50 talen karaktäriserades av tankarna kring kvinnan i egenskap utav enbart maka och moder, mannen var den yrkesverksamma av de två (Beauvoir 2012:7), något som starkt för tankarna till genuskontraktet och dess teorier. Teorin om genuskontraktet således pekar på att kvinnans roll i kontraktet är att utföra det hon är av naturen skapad att göra, att föda barn och ta hand om hemmet. Något som Hirdman menar att hennes biologiska uppbyggnad legitimerar, hon är av naturen given platsen i hemmet och av naturen skapad till att föda barn (Hirdman 2001:81f). Mannen har rollen i kontraktet som försörjare och beskyddare av kvinnan (Hirdman 2001:88). Den naturliga ordningen skapar enligt Hirdman (2001:81) en ”ursituation” - sedvanan och tolkningen av ordningen bidrar till en självklarhet om hur det bör vara – kvinnan är naturligt förpassad till hemmet och till följd även en position underordnad mannen, hennes enda egentliga uppgift blir att föda barn. Den tids- och kontextlösa diskussion om genuskontraktet som Hirdman (2001) för i boken ”Genus – om det stabila föränderliga former” kan föras in i kontext via samtidens mammabloggare. Via bloggar, där det privata till viss del blir offentligt, kan man nu granska hur en familj förhåller sig till de implicita krav som finns på dem. Hirdman (2001:98) menar att ”familj” och ”hushåll” känns som triviala ord, men menar att det stereotypa genuskontraktet i praktiken är just detta: en självklar beståndsdel i våra vardagsliv.

3.1.2 Den normativa femininiteten

Kvinnans identitetsskapande process är nära sammanflätad med de föreställningar och uppfattningar som finns i samhället om hur en kvinna bör vara. Ambjörnsson (2004) för fram begreppet ”den normativa femininiteten”: att det är normer och ideal i samhället som influerar våra uppfattningar om hur företeelser och förhållanden bör vara. I detta fall socialt konstruerade föreställningar om hur en kvinna bör vara, se ut och bete sig för att uppfattas som ”normal”. Det ”normala” inrymmer enligt Ambjörnsson (2004:21) både det alldagliga och det eftersträvansvärda. Att förhålla sig till föreställningen om den ideala kvinnan innebär således att eftersträva det ”normala”, att inte sticka ut på fel sätt. Det krävs följaktligen att man ansluter sig till det riktiga normsystemet (Ambjörnsson 2004:28f). Det system som inbringar högst socialt kapital och ger utdelning i form utav samhällets acceptering av jaget. Föreställningar om det ”rätta” sättet att vara kvinna på blir en balansgång där för mycket eller för lite inte är eftersträvansvärt. Kvinnan ska bete sig och se ut på ”rätt” sätt men även

intressera sig för de rätta sakerna för att vara i enlighet med normerna och följaktligen uppfattas som en "normal" kvinna. Hirdman (2001:91) menar att dessa normer, som uppfattas som självklara och eftersträvansvärda, främst reproduceras av de som själva är underordnade dem. Kvinnor reproducera enligt Hirdman (2001) dessa normer till att bli allmängiltiga i samhället då de själva följer dem. Tanken om den "normala" kvinnan innebär således ett problematiskt ideal.

Inom ramarna för den normativa femininiteten finns ett antal förhållanden som är mer accepterade än andra: den heteronormativa kärnfamiljen uppfattas som det mest accepterade i motpol till bland annat det homosexuella förhållandet (Ambjörnsson 2004:13f). Även vissa egenskaper är mer positivt sanktionerade än andra, en kvinna som vill uppfattas som "normal" ska således vara mjuk, glad, snäll, tolerant, kontrollerad, trevlig och så vidare (Ambjörnsson 2004:64ff). Eftersom en "normal" framtoning uppnås av andras erkännande av jaget blir även representationen av sig själv och familjen en viktig del i strävan efter social acceptans. Att visa upp en "normal" familj är således något som är eftersträvansvärt, vilket kan bli om än tydligare i nedskrivna text på en blogg.

3.2 Identitet

Skillnaden mellan tid och rum har i det senmoderna samhället minskat då tid och rum inte är sammanlänkade på samma sätt som tidigare (Giddens 1999:26f). Aktiviteter är idag inte knutna till specifika rum, tack vare dagens teknik. Bloggen kan exempelvis skrivas och läsas var som helst, det enda kravet är internetuppkoppling. Vi finner det intressant att analysera de tre bloggarna utifrån ett perspektiv som utreder hur kvinnorna framställer sig själva på denna nymediala plattform och därmed vad de kan tänkas ha för självbild som kvinna och moder. Vi har därför valt att applicera Giddens (1999) och McMahan (1995) i denna diskussion för att senare analysera bloggerna utifrån deras identitetsskapande och hur deras identitet som moder uppvisas i deras bloggar. Giddens (1999) beskriver människans självidentitet som en reflexiv strävan, där identitet och livsstil hela tiden måste konstrueras i en värld där allting är föränderligt och globalt. I det senmoderna sociala livet tvingas vi finna och skapa en livsstil bland mängder av val och alternativ, tack vare att både den lokala och den globala världen finns närvarande hela tiden och vi tvingas konstruera vår egen världsbild och självbild utefter det, detta kallas reflexivitet (Giddens 1999:11f).

I det moderna samhället har människan en viss grad av medvetenhet kring hur sociala aktiviteter skapas reflexivt och vilka påverkningar de har på henne. Vi måste dagligen ta

ställning till information och skapa oss en uppfattning om hur vi vill leva, hur vi vill uppträda, klä oss, äta och så vidare. Giddens menar att i det posttraditionella samhället vi lever i har reflexiviteten en betydande roll i hur vi skapar vår identitet. Detta på grund utav dessa val vi måste göra kring vilken typ av människa man vill vara. Vi kan själva reflektera och reglera våra handlingar och vi kan förstå våra handlingar och vårt agerande idag på ett mer medvetet sätt än tidigare. Identitetskapande har i tidigare samhällen handlat om traditioner och ritualer som markerar ett stadie i livet från ett annat där individen gick igenom samma saker vid samma tidpunkter, oförändrat från generation till generation. I det posttraditionella samhället handlar det istället om att skapa sin identitet och utveckla självet utifrån social och personlig förändring (Giddens 1999:44f). En förändring som påverkar självbilden och identitetskapandet hos kvinnor är när hon blir mamma och måste formas utifrån den rollen och de förväntningar som då ställs på kvinnan.

3.2.1 Den moderliga identiteten

Att bli mamma innefattar otaliga förändringar som individ, både praktiska och psykologiska. Martha McMahon (1995) skriver i sin bok *Engendering motherhood* om hur ett antal kvinnor har beskrivit sig själva och den förändring som moderskapet har bidragit till och diskuterar kring hur identitetskapandet utvecklas och ändras i och med att en kvinna blir mamma. McMahon diskuterar sambandet mellan kvinnans identitet som moder och identiteten som kvinna. Den kvinnliga identiteten förklarar hon som en viktig del i utvecklandet av självbilden. Genom social och kulturell inläring definieras den kvinnliga identiteten och individen har då möjlighet att tolka både sitt eget beteende och andras utifrån det vokabulär hon har gällande den kvinnliga identiteten. McMahon menar med detta att den kvinnliga identiteten inte kan rationaliseras vid att enbart beskrivas som en roll utan som ett sätt att tänka, agera och känna. Alltså blir normerna om den kvinnliga identiteten något varje kvinna rättar sig efter till viss del då det är uppfattningar som är vedertagna och ständigt närvarande. Den moderliga identiteten och moderkänslorna är något som tillskrivs och är en del av att vara kvinna men som kvinnan inte har möjlighet att fullt ut förstå eller känna innan de faktiskt fått barn. Tillgivenhet och känslighet är egenskaper som uppfattas som traditionellt kvinnliga men som får sin totala innebörd först efter att en kvinna fått barn och upplever den typ av kärlek och tillgivenhet som enbart en mor kan känna till sitt barn (McMahon.1995:143ff).

Upplevelsen av att bli mödrar beskrivs av kvinnorna som livsomvälvande och att det har infunnit sig en känsla av mening med livet och att deras vuxna identitet blivit komplett.

Personligt mognad, stabilitet, och att ”slå sig till ro” är kvinnornas främsta upplevelse när det kommer till förändring av självidentiteten efter födseln av sitt barn. Kvinnorna beskriver hur de inte känt sig kompletta som kvinnor innan de fick barn och McMahon förklarar kvinnornas känslor som tydliga tecken på att barnen var en viktig pusselbit i känslan av att finna sitt ”sanna jag” och skapandet av självet. Vidare beskriver McMahon att kvinnorna anser att den största belöningen med att bli mamma är den kontakt de får med sitt barn, hur de knyter an till barnet och får följa det i dess utveckling (McMahon 1995:267f). Ur genusaspekt kan det vara betydande att förstå hur rådande normer om hur man som kvinna är en “god moder” avspeglas i hur kvinnor ser på sig själva och vilken bild de väljer att visa upp för sin omgivning.

4. Analys

En kortfattad presentation av bloggerna och deras respektive bloggar följer nedan: Alla tre bloggerna har sina bloggar på portalen "www.vimedbarn.se".

Ida: "Idasmirakel.vimedbarn.se". Ida är en 23-årig kvinna som har sonen Collin, två månader gammal. Hon bor i en villa på landet utanför Jönköping med sin fästman som hon varit tillsammans med i åtta år och de har även en hund. Ida arbetade på hemtjänsten samt ett äldreboende innan hon fick sitt barn. Ida bloggar mycket om inredning, kläder och sin vardag och är den bloggaren som utförligast beskriver sina dagar men håller det på ett relativt ytligt plan, hon är alltså inte privat i sina texter.

Paula: "Paulas.me". Paula är 21 år gammal och fick sitt första barn, Molly, i april 2013 tillsammans med sin sambo Hugo. Hugo och Paula har varit ett par i cirka två år och bor i Hägersten i Stockholm. Det framgår inte i bloggen vad Paula arbetade med innan hon fick barn. Hon bloggar mycket om hur hon upplever det att vara mamma och tidigare hur det var att vara gravid. Hon är den av dessa tre kvinnor som uttrycker flest känslor kring sin mammaroll och hur hon får ihop livspusslet, kanske är detta för att hennes graviditet inte var planerad.

Hanna: "Hannaz.se". Hanna är 28 år och har två barn: Elliot två år och Noomi tre månader. Hanna är från Norrköping men bor nu i Göteborgs skärgård med sin sambo Jens som hon har varit tillsammans med i sju år. Hon arbetade på Scorett innan sin mammaledighet och har i tidigare inlägg uttryckt sin glädje över att få arbeta med något hon tycker är så roligt men också att butiksarbete inte är något hon vill arbeta med på lång sikt. Hanna tar mycket vackra bilder och det finns nästan inte en enda inlägg som är utan bild. Hon skriver mycket om sina barn och deras utveckling och hon verkar vara mycket uppskattad av sina läsare för sin goda smak och sitt gemytliga intryck, något man lägger märke till om man granskar de positiva kommentarer hon får av sina läsare.

De tre bloggerna har alla relativt små barn och de är alla tre dessutom "mammalediga". Alla tre är sambos. I Paulas och Idas bloggar framgår det att de är förlovade med sina respektive, däremot yttrar Hanna inget om en förlovning. Således står de alla tre familjer som representationer för den idealtypiska kärnfamiljen bestående av en mamma, en pappa och

barn. Det tre bloggerna skriver i sina bloggar främst om sitt vardagsliv. Eftersom de har sina bloggar på en bloggportal som inriktar sig på mammor skriver de främst om sina liv som föräldralediga mödrar. Bloggerna liknar varandra mycket i sättet de skriver. Gemensamt för alla tre är att de för en typ av ”dagboksblogg” där de beskriver sina liv och berättar om sina vardagar. Ett typiskt blogginlägg innefattar en eller flera bilder på antingen dem själva eller barnen samt en kortare text om en fundering de har eller en rapportering om hur deras dag har varit. Främst handlar det om vad man hittat på under dagen, hur barnet uppfört sig och hur de mår vid det givna tillfället. Gemensamt för dem är inläggens fokus på deras respektive barn men också familjen tycks vara väldigt viktigt för dem alla tre.

4.1 Normen om kvinnan som den föräldraledige:

Det stereotypa genuskontraktet påvisar att det i samhället finns normer som definierar hur förhållandet mellan mannen och kvinnan bör vara, vilka skyldigheter och rättigheter respektive är nödgade att förhålla sig till. Till följd av dessa normer formas också tanken om det självklara i att det är kvinnan som ska vara hemma med barnen. Analysen i denna del syftar till att blottlägga bloggerna Idas, Hannas och Paulas anpassning till sådana normer om kvinnan som moder.

Att dessa tre bloggerna är mammalediga är något som närmast framstår som självklart i sättet de beskriver sin ledighet. Även om de alla tre är relativt nyblivna mödrar tycks inställningen vara bland dem att det är kvinnan som ska vara hemma med barnet. Bloggerna Hanna får vid ett tillfälle en fråga av sina bloggläsare gällande hur länge hon ska vara mammaledig, detta när hennes äldsta barn är ett år gammalt. Citat blogginlägg: *”Jag har inte riktigt koll på mammadagarna. Men hade gärna varit hemma ett år till, vill inte sätta honom på dagis när han är så liten...”* (Publicerat 2011-05-28). I detta utdrag framgår det tydligt att Hanna ser det som främst sin egen uppgift att vara hemma med barnet. Om mammadagarna inte räcker till får barnet gå på dagis. Barnets pappa nämns överhuvudtaget inte, att han ska vara hemma med barnet tycks inte vara ett alternativ. Det framgår tydligt i detta citat att det är hon som har det yttersta ansvaret för barnet. De spekulationer hon gör angående barnets dagisgång tycks vara ogrundade i en diskussion mellan henne och fadern till barnet. Inte heller tycks pappan varit föräldraledig tidigare i barnets liv. På en frågestund ett år tidigare ställs nämligen frågan av en bloggläsare om föräldraledigheten kommer delas upp lika mellan dem. Hannas svar lyder: *”Nej, jag kommer vara hemma. Jens överlåter de dagar han får överlåta till mig”* (Publicerat 2010-09-07). Hon ger ingen vidare förklaring i sin blogg

till varför det är just hon som ska vara hemma med barnen. Gällande sin dotter, som i skrivande stund är tre månader gammal, tycks det även här vara hon som är den föräldraledige av dem två.

Likaså bloggerskan Paula har uttryckligen blivit tillfrågad hur hon och fadern till barnet ska dela upp föräldraledigheten. Även för henne verkar det förefalla naturligt att det är hon som ska vara hemma med barnet en betydande del av föräldraledigheten. Citat blogginlägg: *"Jag har väl tänkt vara hemma i minst ett och ett halvt år. Att Molly börjar på förskola till vårterminen 2015 alternativt höstterminen 2015. Hugo ska också vara pappaledig någon gång men vi har faktiskt inte pratat så mycket om hur vi ska dela upp allt. Jag har inte riktigt förstått mig på försäkringskassan än och vi är fortfarande i vår lilla lyckobubbla där man inte orkar tänka på sånt där jobbigt =)"* (Publicerat 2013-05-09). I detta citat framgår det också att Paula ser sin ledighet som en självklarhet som hon kan disponera lite hur hon vill. Paula tycks i likhet med Hanna anse att pappans föräldraledighet är något nästintill oväsentligt. Att det är mamman som bör vara hemma med barnet. I Paulas inlägg nämns däremot mannens uttryckta vilja till att stanna hemma med barnet, något som hon inte verkar lägga mycket vikt vid då i början av barnets liv och hennes ledighet. Följaktligen framstår barnet, iallafall i början av Paulas ledighet, som hennes eget ansvar.

Bloggerskan Ida däremot har inte uttalat sig direkt om hur hon och barnets fader planerar att lägga upp föräldraledigheten. Att fadern emellertid stannat hemma med henne ett par veckor efter förlossningen framgår när hon i ett blogginlägg uttrycker sin oro över att ensam ta hand om barnet: *"Alex är hemma med mig och Collin i en vecka till innan han börjar jobba så det är skönt iaf och sen när han börjar jobba får jag bulla upp mig i soffan med Collin och sen får jag sitta där till Alex kommer hem igen... Haha ja de känns ju lite läskigt att va själv men det får ju bara gå helt enkelt..."* (Publicerat 2013-04-08). Ida uppvisar en kontrasterande bild av mammaledigheten, hon uttrycker oro över att själv ta hand om barnet, något de bägge andra bloggerskorna inte uttrycker. Ida verkar i enlighet med de andra två bloggerskorna inte heller anse kvinnans nästintill påtvingade föräldraledighet som något att diskutera även om det inbringar henne oro att vara själv hemma. Det framställs som naturligt om än undermedvetet att hon ska vara hemma och ta hand om barnet.

Kvinnornas föräldraledighet verkar alltså även bidra till att det främsta ansvaret för barnet ligger hos mamman. Detta är något som generellt kan utläsas ur bloggarna, då de skriver mycket om sitt vardagsliv som kretsar kring barnet. Ett exempel är att det tycks vara kvinnorna som främst går upp om nätterna och "tröstar" ett ledset barn även om bägge föräldrarna bor och sover tillsammans. Något som endast kan utläsas då man lägger märke till

beskrivningen i första person singular. Utdrag från Hannas blogginlägg: *”Tycker att det börjar bli jobbigare och jobbigare att behöva vakna om natten. Jag ska verkligen inte klaga då Noomi vaknar endast en till två gånger för mat och somnar sen om direkt. Så jag behöver ju inte vara vaken mycket alls. Men inatt var jag så trött att jag stoppade in nappen hundra gånger innan jag tog mig i kragen och lyfte över henne till våran säng”* (Publicerat 2013-03-19).

Utdrag från Paulas blogginlägg: *”Ush vilken hemsk natt jag har haft. Jag kunde inte somna igår och sista gången jag kollade på klockan var den lite över ett. Molly vaknade första gången vid 2 och ville äta. Hon ville inte somna om utan låg och gnydde. Efter blöjbyte och bärt var hon fortfarande missnöjd [...] Vad är det???? Vad kan jag göra???? Klockan hade nu blivit över 5 och jag var så frustrerad över att inte kunna natta henne”* (Publicerat 2013-05-14).

Ida beskriver inte företeelsen lika tydligt, men även hon påvisar att det främst är hon som tar hand om barnet på natten. Utdrag från Idas blogginlägg: *”Äntligen fredag, även om man är mammaledig och är ledig och hemma hela tiden är ändå fredagar heliga för då blir det familjemys och man får vakna upp ihop med de man älskar mest dagen efter, och sen får man mer hjälp på natten så det blir även mer sömn åt mig”* (Publicerat 2013-04-26). De tre bloggerna uppvisar tydligt i dessa utdrag hur ansvaret för barnen inte är en jämlik uppgift, att ta hand om barnen under natten faller på deras lott då de inte behöver gå upp tidigt för att jobba.

Hirdman (2001:177) påpekar att den självklarhet som råder kring uppgiften att vara hemma med- och ta hand om barnen sätter kvinnan i en beroendesituation. Försäkringskassan har, för att öka jämställdheten gällande föräldraledighet, en jämställdhetsbonus som ska uppmana föräldrar att dela lika på ledigheten och då få en belöning i form av en bonus (Försäkringskassan, 2013). Likväl beskrivs fadern till barnet i Försäkringskassans formulering vara en ”andra” förälder (Försäkringskassan 2013), något som också framhåller att kvinnans uppgift som moder är att vara den förälder som främst tar hand om barnet. Försäkringskassans formulering tyder på en allmängiltig uppfattning av detta slag. Det påvisar att mannens föräldraledighet inte är nödvändig, men att även fadern bör om möjligt ta ledigt. Till följd av den självklarhet som råder i samhället kring kvinnors omhändertagande av barnen leder till ett bestående underläge för kvinnan då kvinnans frånvaro från jobbet kan antas påverka deras utveckling i arbetslivet jämfört med mannens, om han arbetar mer än kvinnan under barnens första år.

Eftersom Hanna, Ida och Paula är föräldralediga beskrivs följaktligen männen i sin frånvaro. De alla tre nämner frekvent att ”männen är på jobbet” och i Hannas blogg beskriver hon vilken fascination hennes son Elliott har för pappans arbetsplats: *”Fick höra att Jens med kollega skulle gräva på ett ställe i närheten så vi traskade dit och lyckliga Elliott fick åka både grävmaskin, dumper och hjullastare. Ni kan tro att han var glad va? Enligt Elliot har nog pappa världens bästa jobb”* (Publicerat 2013-03-13) Hanna beskriver även sin sons relation till fadern: *”Han är rolig tycker Elliot. Jens kommer bli den snälla som låter Elliot göra allt som jag säger nej till (haha, vi får nog diskutera vår uppfostran innan han börjar fatta saker och ting..)* Varje dag när Jens kommer hem från jobbet skiner Elliot upp som den största solen, har han varit grinig på dagen är det som bortblåst när pappa kommer innanför dörrn” (Publicerat 2011-05-24). Här kan man se en tydlig åtskillnad på papparollen och mammarollen. Att Hanna i sin blogg beskriver att barnet tycker att fadern har ett ”häftigt” jobb och att fadern till barnet är den som barnet tydligast ser upp till. Att barnet redan i unga år ser en åtskillnad på kvinnans roll och mannens roll kan innebära en reproduktion av det självklara i att kvinnan ska stanna hemma. Det är dock viktigt att nämna det faktum att pappan är borta stor del av dagen med största sannolikhet innebär att barnet saknar hans närvaro vilket kan förklara barnets entusiastiska reaktion när pappan kommer hem. Hanna framställer dock inte sin egen arbetssituation som lika viktig, det är inte nödvändigt för henne att arbeta. Hon beskriver vid ett tillfälle att hon har fast anställning på butikskedjan Scorett men att hon inte alltid kommer vilja jobba där, det ligger helt enkelt på ”is” tills hennes mammaledighet upphör. Hanna uppvisar i detta inlägg ett bestående och accepterande av hur könsrollerna skiljs åt och att kvinnans arbete inte får lika mycket fokus relaterat till mannens när de har små barn att ta hand om. Hennes blogg uppvisar således en reproduktion av normer när det kommer till föreställningar knutet till modersrollen.

Utifrån granskningen av dessa bloggar kan vi fastslå att genuskontraktet i detta sammanhang i teorin är lika adekvat som i verkligheten, med begreppet utbytt mot ”familj”. Det som framgår i bloggarnas texter kan således till viss del alltså bekräfta teorin om att ett genuskontrakt skrivs mellan två ojämbördiga parter, dessa kvinnor befinner sig i en slags beroendeställning till den arbetande mannen. Inte enbart utav ekonomiska skäl utan även, som i Idas fall, på grund utav den trygghet de upplever då mannen är hemma med henne. Självklarheten kring kvinnornas föräldraledighet kan således tänkas grunda sig i konservativa tankar om hemmet som kvinnans plats. Genom vår analys av dessa bloggarnas texter har vi kunnat fastslå att tankemönster kring att det är främst kvinnans uppgift att ta hand om barnet,

har levt kvar i form av stereotypa föreställningar kring vilka skyldigheter kvinnan har i förhållande till mannen.

4.2 En normativ femininitet

Normer och ideal som finns i samhället om hur en kvinna bör vara, bete sig och se ut för att uppfattas som ”normal” försvinner inte då kvinnan blir moder, men de kan möjligtvis förändras i karaktär. I Hannas bloggbeskrivning har hon skrivit att man i hennes blogg får läsa om vardagen, familjelivet, inredning, renovering, mode, shopping och mycket mer. På Idas så kallade header (den bild som finns överst på bloggen) finns bland annat orden ”vardag och inredning” som ska definiera bloggans huvudsakliga innehåll. Där dessa tre kvinnor bloggar, på bloggportalen ”Vimedbarn” som riktar sig till föräldrar eller blivande sådana, rör reklamen på sidan främst mode, inredning och bebissaker. Bloggportalens reklam verkar således handla om det som man ska intressera sig för som mamma för att uppfattas som ”normal”. En slags påvisning till att det som man kan visa upp, det vill säga; hem, utseende och barnet, är det som man ska vara intresserad av för att vara en ideal mamma. Men reklamen på sidan innebär också att det lönar sig att annonsera om sådana saker, det måste alltså finnas en övervägande del av kvinnorna som bloggar på portalen som faktiskt är intresserad av dessa. Att flertalet av bloggarna även handlar om detta ger upphov till stereotypa förväntningar på vad en mamma bör intressera sig för, förutom sin familj. En stereotyp uppfattning som reproduceras på grund utav även mödrarnas efterlevande efter sådana normer, i detta fall främst Hannas och Idas bloggande om enbart mode, inredning och familj. Hirdman (2001:91) menar att underordning i form av stereotypa föreställningar främst skapas och reproduceras av de som själva befinner sig i den sitsen. Att det är svårare för någon som är underordnad att bryta mot konventionella regler, man eftersträvar ju det ”normala”. Det normala innebär i detta fall med mammabloggare inte bara utseende och uppförande i rollen som kvinna utan dessa kvinnor måste även ta hänsyn till sociala normer finns gällande moderrollen. Det vill säga att modern ska vara en kärleksfull, omhändertagande person som främst bryr sig om barnen, men som också bryr sig om sitt utseende och framträdande. Hanna är den som främst verkar rätta sig efter dessa normer, hennes blogg handlar uteslutande om mode, inredning och familjen. Hon har inte någon gång i bloggans historik svurit eller på annat sätt betett sig i oenighet med uppfattningarna om hur kvinnan och modern ska bete sig utan passar bra in i mallen för den ideala kvinnan och modern.

Som vi redan begrundat i den förra analysdelen har kvinnorna antagit rollen som den mammalediga, något som kan härledas till konservativa uppfattningar om hemmet som kvinnans ansvar. Då det "normala" skapas genom erkännande av andra blir uppvisandet av familjen viktigt, inte minst på en bloggportal för mammor. Anpassningen till mallen om den ideala mamman blir ännu tydligare då bloggerna i sina bloggar tycks försöka visa upp en bild av sig själv som stämmer överrens med förväntningarna som finns på dem, de tycks således anpassa blogginnehållet efter normerna och efter andra mammors kritiska blickar. Andra människors godkännande av representationen och framträdandet blir ett sätt att uppnå det "normala", en eftersträvt status och identitet (Ambjörnsson 2004:158).

I Hannas blogg kan man även utröna hur kvinnorna i detta fall även får vara de som står för familjens representation, inte minst på grund utav att de har bloggar och kan representera familjen därigenom. I egenskap av moder tycks också representationen av barnet bli en viktig del uppvisandet av en "normal" familj. Utdrag från Hannas blogg: *"Jag lovade att visa er skorna vi köpt till Elliot inför vår/sommar. Vi körde dels på dessa som han hade hela förra våren/sommaren/hösten och nog även året innan dess? Tror det är fjärde paret han är inne på nu och det kändes som ett säkert kort då Elliot, som ni nog vet, är rätt kräsen när det kommer till just skor.. Han valde även dom svarta tygskorna i samma modell, snyggt med det i orange som bryter av lite. Conversen fick han av ett par vänner när han låg i magen och vilken tur vi har att dom passar i storlek i rätt årstid! Så glad för det så kan vi matcha, han och jag, hihi. Tänkte ju köpa ett par vattentäta/avvisande också men jag tror vi hoppar det och kör stövlar blöta/regniga dagar. Eventuellt kompletterar vi med sandaler också men vi får se, förra årets fina Kavat-sandaler använde han ju som sagt bara ett par, tre gånger... Men nåt "svalare" ska han nog få också"* (Publicerat 2013-05-15). I detta blogginlägg uppvisas tydligt hur normer om hur kvinnan ska se ut även kommer att gälla barnet, barnet ska också se ut på ett visst sätt, ett barn med "rätt" kläder och beteende blir som ett slags fulländande av kvinnans identitet som mamma.

Idas framställning av barnet och sig själv i bloggen är också i enlighet med en normativ femininitet, men det framgår inte lika tydligt. Hon har inte lika frekventa uppdateringar om endast inredning och mode, men hon går inte heller emot idealet. Även hon eftersträvar att representera en ideal familj i enlighet med normerna. Citat från Idas blogg: *"Köpte även två st vita omlott bodys, kan man få för många vita omlott? Det tror jag inte! De passar till allt och när han har så snygga byxor och en fin dregglis är det nästan snyggare med en enkel body så det inte blir för mycket.. Gahhh vilka söta sommar kläder som finns till de små! Vill shoppa massa men är lite tveksam på vilken storlek han kommer ha i sommar så*

jag får nog avvakta lite men jag köpte iaf en liten solhatt till honom som var sååå söt..”
(Publicerat 2013-04-27).

Hannas och Idas bloggar verkar främst rikta sig till mammor med liknande intressen, därav blir dessa också ett bra medel för bekräftelse av mammarollen. Barnet blir som ett medel för att visa upp vilken bra moder man är och det kommer inte utan att barnet ska vara sött och gulligt. Bloggen blir ett bra sätt att representera familjen i eftersträvan av den sociala acceptansen. Att männen inte nämns eller verkar ha stort inflytande gällande barnens klädsel och inredningen av barnens rum styrker tanken om att kvinnan ska vara den som fixar i hemmet, inte nödvändigtvis städar, men bestämmer hur saker ska vara. Det förefaller naturligt att kvinnan ska intressera sig för det och således också blir den som fixar med det. Detta tyder på stereotypa uppfattningar om hur en kvinna bör vara för att uppfattas som ”normal”, något som dessa två kvinnor till stor del verkar anamma.

Paula däremot avsäger sig till viss del normerna om hur representationen bör vara. Hon lägger inte mycket vikt vid att beskriva barnets eller sin egen klädsel eller hur hennes hem ska inredas. I en frågestund på bloggen ställs frågan ifall hon ska köpa bebiskläder till sin dotter. Hon svarar att hennes dotter redan har väldigt mycket och att köpa nytt inte är nödvändigt. Hon talar även om saker som enligt normer kan anses vara tabu för en moder att skriva om. Exempelvis talar hon mycket om sitt cigarettberoende, något som kan tänkas gå emot tanken om den ideala kvinnan. Paulas inlägg blir en tydlig kontrast gentemot de andra två kvinnorna, hon avsäger sig till synes normer om moderskapet och representationen av den “normala” familjen. Men avsäger sig inte en normativ femininitet alltigenom då mycket i bloggen kretsar kring det egna utseendet främst gällande sin egen viktminskning. Paulas blogginlägg tyder således inte på ett inrättande i mallen när det kommer till uppfattningar gällande vad en moder bör intressera sig för att vara “normal”. Däremot uppvisar hon en rädsla när hennes läsare börjat spekulera i hennes modersroll. Rädslan att uppfattas som okvinnlig eller i detta fall icke moderlig styrker känslan av tvånget att rätta sig efter idealen (Ambjörnsson 2004:118). Utdrag från Paulas blogg: *“Varför kan inte jag få hitta min plats precis som alla andra nyblivna föräldrar? Jag blir mörkrädd när jag ser vissa kommentarer. Jag fick en dotter för mindre än två veckor sedan och har tagit henne före allt. Det gör fruktansvärt ont i mig att se att det spekuleras i min mammaroll. Jag vill inte vara ledsen på grund av det när jag egentligen är världens lyckligaste. Jag hatar att vara såhär personlig och blotta ut mig själv på bloggen. Men nu gör jag det iallafall i hopp om att vissa av er ska sluta”* (Publicerat 2013-05-04). I detta inlägg påpekar Paula tydligt att hon inte tillåts hitta sin plats i moderskapsrollen. Hon uppvisar exempel på egenskaper som ryms inom den normativa

femininiteten såsom omhändertagande och kärleksfull gentemot sitt barn, men tycks ändå inte bli accepterad i sin moderskapsroll. Att hon inte uppnår den eftersträvansvärda acceptansen kan vara en följd utav sitt implicita avståndstagande från normer gällande hur en moder ska vara. Hon har inte i samma utsträckning anpassat sig till de förväntningar som i samhället definierar en "god" moder, såsom Hanna och Ida tycks gjort och till följd av detta verkar hon inte heller erhålla samma sociala acceptans.

4.3 Den moderliga identiteten

Alla tre bloggerna blev mödrar vid relativt ung ålder men Paula är både den som är yngst och den enda som inte hade planerat sin graviditet. Bloggen präglas idag med mängder med bilder på deras dotter och hon skriver mycket om hur dottern Molly mår och utvecklas, samt hur hon själv mår och hur hon har upplevt det att bli mamma. Under graviditeten yttrade dock Paula många gånger en oro över att ha blivit gravid då det var oplanerat och hon nämner att det inte var ett självklart val att behålla barnet. Både Paula och hennes sambo Hugo är unga och hade inte varit tillsammans mer än ett drygt år när Paula blev gravid. Citat blogginlägg: *"När gravtestet visade ett plus började jag gråta och kände mig rädd. Den dagen visste jag inte om jag ens ville behålla barnet. Jag tänkte hur mitt liv såg ut ekonomiskt och om jag ville ge upp min frihet. Jag ville ju plugga, till nästa termin och ville ut och resa mer med Hugo."* (Publicerat 2012-12-11). Känslan som Paula visar upp här kan man koppla till Giddens (1999) beskrivning av den reflexiva livsvärlden där man ständigt är medveten om vad man har för möjligheter och val och då man själv som individ fritt kan välja sin livsstil. Det hon nämner om frihet och en längtan efter att resa tyder på den dynamiska karaktär det senmoderna samhället har. Hon är medveten om sina möjligheter att ta sig ut i världen och har en känsla av att hon är obunden till det rummet hon befinner sig i så länge hon bara har sig själv att ta hänsyn till. Nu måste hon konstruera sitt själv efter andra förutsättningar än vad hon hade tidigare och på ett sätt ge upp sin självbild och skapa en ny där identiteten som moder måste få ta plats. Paula är väldigt öppen i sin blogg, hon talar om sina känslor och sina förväntningar på livet som mamma vilket de två andra är mer återhållsamma med. Hon skriver om hur hon upplever att livet förändras i och med att hon blev gravid. Beslutet att behålla barnet var som tidigare nämnt inte självklart men Paula ger bilden av en väldigt stark och driven kvinna trots att hennes väg mot att bli mamma inte såg ut som hon tänkt. Citat blogginlägg: *"Jag är en målinriktad tjej och tvivlar inte på att mitt beslut kommer att sänka mig utan bara få mig att växa som person. Min identitet är blivande mamma men på samma*

gång väldigt mycket flickvän, väldigt mycket dotter, väldigt mycket syster, väldigt mycket vän, väldigt mycket bästa vän, väldigt mycket kollega, väldigt mycket svärdotter samt väldigt målinriktad. Min grund är absolut inte klar. Bara för att jag kommer att få barn vill jag fortfarande vidareutbilda mig. Det kommer att ta lite längre tid än planerat men det struntar jag i. För min lilla ängel i magen har redan hunnit sätta ett sånt perspektiv på mitt liv. Jag kommer fortfarande vilja se hela världen.” (Publicerat 2012-10-14). Senmodernitetens villkor med ökad globalisering och en reflexiv självbild bidrar till att en erfarenhet inte utesluter en annan, möjligheten att skapa och förverkliga sina drömmar är större än någonsin idag och viljan att utvecklas, vilket vi här kan urskilja hos Paula, är drivande. Detta driv uppkommer från att vi kontinuerligt tillgodoses med kunskaper och utifrån dessa skapas vår bild av framtiden och därmed förväntningar om den (Giddens 1999:41). Paula har en väldigt tydlig föreställning om hur hennes framtid nu ska bli, faktumet att hon blivit mamma förändrar mycket. Men hon vet att det är fullt möjligt att fullfölja de planer hon hade för sitt liv innan hon fick barn även efter det hon fått barnet. Paula skriver: ”Jag är så jävla glad över att vi valde att behålla vårt lilla ”misstag”. Det känns så värt och skulle aldrig vilja gå tillbaka till det livet jag levde för ett halvår sen. På bara några månader har jag lärt känna en ny Paula. Jag har upptäckt sidor hos mig själv som jag inte visste fanns. Jag kommer fortsätta utvecklas men känner mig stolt över mig själv. Jag stolt över vart jag är idag. Jag är redo att ge mig själv till någon annan som kommer behöva mig.” (Publicerat 2012-12-11). Hon beskriver här tydligt att de känslor hon upplever efter att ha blivit gravid och vetskapen om att bli mamma har förändrat henne och hennes självbild. McMahon (1995) skriver om just detta fenomen i samband med att bli mamma, en förändring i kvinnans karaktär och ett skifte i vad som är viktigt. McMahon (1995) beskriver moderskapet som något som ger kvinnor en utökad moral och en ansvarskänsla som ger dem en känsla av självförtroende och trygghet. Hon menar att rollen som den skyddande är en roll som är helig vilket är en tydlig känsla hos mödrar (McMahon 1995:270f). Paula uppvisar just denna känsla då hon förklarar att hon utvecklas i sig själv och i och med sin graviditet har hon funnit en stolthet i sin roll som kvinna och blivande mor.

Hanna beskriver samma känsla när hon i en frågestund på bloggen fick frågan ”Hur har ert liv förändrats sedan ni fick er son?”. På vilket hon svarar: ”Oj, det har förändrats jättemycket! Från att ha varit ute och festat en massa, bott i lägenhet i stan, bara haft varandra till att leva hemmaliv, köpt hus på en ö och ha en liten ny varelse att ta hand om. Det är det absolut bästa som hänt oss och jag önskar att alla som vill får chansen att leva det här underbara föräldralivet! Elliot har ändrat mig som person, jag har blivit så mycket

mognare och förståndigare, även mer ansvarsfull sen han kom.” (Publicerat 2011-05-28).

Även Ida och Paula uttrycker samma upplevelse av att deras perspektiv på vad som är viktigt har förändrats. De tre kvinnorna uppger alla att de ändras som person, att de har blivit tryggare och mer ansvarstagande sedan de fick barn. Enligt McMahon (1995) är detta som något mödrar upplever som något självklart, utan att de har behövt tänka på att de måste ta mer ansvar och prioritera familjen före exempelvis arbete och fest, infinner sig dessa känslor helt naturligt. Kvinnan anses ha det yttersta ansvaret för barnets välmående både fysiskt och psykiskt, både från samhället men upplevs även så av kvinnorna själva. Dock är det mer än den socialt konstruerade rollen som mamma som gör att kvinnor känner detta enorma ansvar och den moraliska skyldigheten till sitt barn. Följaktligen är det inte tänkbart för kvinnorna att *inte* ta det ansvaret vilket alla tre bloggerna uppvisar.

Att bli mamma är livsförändrande och de känslor kvinnan upplever kan liknas vid en förälskelse med extremt starka och överväldigande känslor. Detta är en emotionell övergångsrit i utvecklingen av kvinnans identitet (McMahon 1995). Kärleken, anknytningen och den kontakt de tre bloggerna uttrycker för sina barn är den största form av belöning mödrar känner för att vara just mödrar. Ida beskriver sina känslor för sonen Collin: *“Kan inte få in i mitt huvud att detta underbara barn är mitt. Han är världens finaste och kärleken för honom är oändlig. Det går inte att förstå att han har legat i mig och att han är den allra perfektaste blandningen mellan mig och den jag älskar mest. Han är vårt barn och vi ska få forma honom och se honom växa upp, lära känna honom och se han forma sin egen personlighet.” (Publicerat 2013-04-28).* Hennes överväldigande kärlek för sitt barn och stoltheten över att vara mamma som Ida porträtterar är alltså generellt centrala känslor som kvinnor upplever när de får barn och ses givetvis som positivt, därmed kan man tolka Idas framställning som idealt utifrån de förväntningar som ställs på en nybliven moder.

Hanna har med sin sambo flyttat från storstaden Göteborg ut till stadens skärgård, till en liten ö med 1500 invånare. Ida bor på landet i en villa och Paula bor i en lägenhet i Stockholm med sin sambo. De två förstnämnda uppger att de är mycket tillfreds med sitt boende och det är tydligt att de upplever en form av trygghet att bo i ett hus när de har barn. De har slagit sig till ro. Paula däremot skriver att lägenheten i Hägersten inte är den typen av boende hon anser är optimalt för sitt barn och sin familj. Hon skriver i bloggen: *”Jag vill inte att vårt barn ska växa upp i vår trånga tvåa, det ultimata hade varit att ha ett till rum för att ge barnet och oss själva mer utrymme och förvaring. Jag känner mig lite små stressad över att jag och Hugo inte varit allt för engagerade i att hitta en större bostad. I vårt nästa hem vill jag känna ”här vill jag stanna” (Publicerat 2013-01-02).* Detta kan man tolka som att hon

inte upplever samma känsla av att ha slagit sig till ro med sin familj på samma sätt som de två andra kvinnorna. Ett tryggt, säkert och stimulerande boende är något som kan kopplas till att modern vill ge sitt barn det bästa och ta ansvar för att barnet växer upp i den bästa tänkbara miljön. Paula uttrycker här just den ansvarskänsla hon känner för sitt barn och dennes uppväxt, och den moral som ses som en av de mest betydelsefulla egenskaperna en mor har.

Alla tre bloggerna visar tydligt att mammarollen har blivit en stor del av deras identitet och att den förändring som kommit ur att bli moder stärker deras kvinnliga identitet då man som kvinna förväntas vara en god moder. Att använda bloggen som uttryck för detta kan påverka bloggerna i den utsträckningen att de använder sig av sin blogg som en del av att konstruera sig själva och samt att de interagerar med andra som eventuellt befinner sig i samma situation som dem själva. Bloggerna får kommentarer av sina läsare som responderar på inläggen och de får ge uttryck åt sina tankar, känslor, tips och så vidare. Bloggen kan definieras som en offentlig dagbok och driften att förmedla sig själv i skrift i syfte att bevara tidigare och nya upplevelser i tidsenlig ordning, om än för sig egen del, har funnits långt innan den elektroniska kommunikationsformen tog form. På detta sätt är bloggen både privat och offentlig och syftet med den är just kombinationen av dessa två faktorer (Gurak & Antonijevic 2008:60ff).

Bloggerna gör dagliga uppdateringar, använder mycket bilder och skriver mer eller mindre personliga texter om det vardagliga livet och dess innehåll. Anledningen till att de uppdaterar så frekvent och visar så mycket av sitt liv som mammaledig kan man tolka som att de har i bloggen potential att dels dokumentera sitt barns utveckling och sina egna tankar, men även att befästa sin identitet som moder där de kan skapa en form av glorifierad identitet på internet eftersom de själva har all kontroll över vad som skrivs i blogginläggen.

5. Slutsats och slutdiskussion

Efter analysen av bloggskornas inlägg anser vi att vi funnit att bloggarna till stor del återspeglar de föreställningar om kvinnan i modersrollen som finns i samhället. Således kan vi inte någorlunda avvisa att bloggskornas texter tyder på deras inrättande efter samhällets krav på dem. Vi har följaktligen funnit att dessa tre bloggskor inte uppvisar en opposition mot de normer som råder kring kvinnans roll som moder utan snarare verkar bestående för dessa. Vi anser att genom vår analys av bloggarna blottlagt vissa normer som kan anses som allmängiltiga i samhället. Dessa normer om hur man ska vara för att vara en ”bra” moder anser vi kan vara en orsak till den identitetsförändring kvinnorna upplever när de fått barn, för att påvisa ett sådant samband krävs dock ytterligare forskning inom området. Däremot kan vi i vår undersökning se en koppling mellan att det är normer om modern men även normer om kvinnligheten som kvinnorna måste förhålla sig till och att detta bidrar till skapandet av den moderliga identiteten. På grund utav representationen av den moderliga identiteten i kvinnornas bloggar möjliggörs även en kontinuitet av dessa normer och ideal gällande kvinnan som moder. Bloggskorna efterlever idealen till stor del och agerar efter mallen om den ideala modern och bidrar därför, om än omedvetet, till en reproduktion av dessa ideal. Inte bara barnen ser hur modern är hemma och fadern är på jobbet, utan även bloggen ger upphov till uppfattningar om hur modern bör vara som läses av andra individer. Dessa uppfattningar om hur saker bör vara, som florerar i samhället i form av normer, bidrar till identitetsskapande processer i enlighet med dessa normer. En kontinuitet är således ett faktum. Identitetsskapandet är nära sammanflätat med de uppfattningar vi skapar oss om samhället. Finns det allmängiltiga uppfattningar om hur saker och ting ska vara är det svårt som kvinna och moder att själv gå emot dessa, det blir som att bryta med sin kultur helt. Då den reflexiva livsvärlden innebär att man som individ alltid måste förhålla sig till dagliga intryck och informationer, vilket samhälleliga normer kan klassas som.

Det vi kan utröna i vår analys av de tre mammabloggarna är att de traditionella och till viss del konservativa normer som existerar gällande rollen som mamma och kvinna bidrar till den självbild alla tre bloggskor målar upp i sina bloggar. Vi kan fastslå att konservativa föreställningar om mammarollen fortfarande florerar i dagens samhälle. Normer och föreställningar om den ”goda modern” är sedan länge inpräglad i samhället vilket alltså kan bidra till hur dessa kvinnor har bildat sin identitet som mamma då det faller sig naturligt att sträva efter att vara en så bra mamma som möjligt. Bloggen ger kvinnorna en möjlighet att visa upp de delar av sitt liv och de egenskaper hos sig själva de anser vara enhetligt med deras

självbild och normerna som råder gällande mammarollen. Bloggen som kommunikationsform är en plattform där bloggerskan själv har kontroll över vilken information som hon sänder ut och bidrar på detta vis till skapandet av sin egen självbild då hon hela tiden uttrycker sig själv och skapar sin ”internetidentitet” genom de texter hon skriver, bilder hon använder och responsen från läsarna måste hon ta ställning till och blir således en del av självets reflexiva process. Vi vill understryka att det vi funnit i vår analys enbart kan tyda på att det finns generella föreställningar kring moderskapet och dessa avspeglas i bloggarna men att vi inte kan fastslå dem som allmängiltiga i samhället.

6. Referensförteckning

Ambjörnsson, Fanny (2004). *I en klass för sig: genus, klass och sexualitet bland gymnasietjejer*. Stockholm: Ordfront.

Angelfors, Christina & Schömer, Eva (Red.) (2009). *En bok om Genus: nyfikenhet, nytänkande, nytta*. Växjö: Växjö University Press.

Beauvoir, Simone de (2012). *Det andra könet*. Stockholm: Nordstedt. Ursprungligen publicerad: 1949.

Best, Joel (2001). *Damned Lies and Statistics. Untangling Numbers from the Media, Politicians, and Activists*. Berkeley: University of California Press.

Ekström, Mats & Larsson, Lars-Åke (Red.) (2010). *Metoder i kommunikationsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur.

Giddens, Anthony (1999). *Modernitet och självidentitet. Självet och samhället i den senmoderna epoken*. Göteborg: Daidalos.

Hirdman, Yvonne (2001). *Genus - om det stabilas föränderliga former*. Malmö: Liber

Jarlbro, Gunilla (2006). *Medier, genus och makt*. Lund: Studentlitteratur.

McMahon, Martha (1995). *Engendering motherhood. Identity and self-transformation in women's lives*. New York: The Guilford Press.

Östbye, Helge, Knapskog, Karl, Helland, Knut & Larsen, Leif Ove (2003). *Metodbok för medievetenskap*. Malmö: Liber.

Elektroniska källor:

Hanna: www.hannaz.se

Ida: www.idasmirakel.vimedbarn.se

Paula: www.paulas.me

www.vimedbarn.se

(Hämtad 2013-04-19)

Försäkringskassan (2013). *Till alla er som väntar eller just fått barn.*

https://www.forsakringskassan.se/wps/wcm/connect/910b1a45-2b65-41fe-a420-dd301b07ce29/4010_20130101.pdf?MOD=AJPERES

(Hämtad 2013-05-10)

J Gurak, Laura, Antonijevic, Smiljana. (2008). The Psychology of Blogging: You, me and everyone in between. *American behavioral scientist.* 52:60-68. DOI:

10.1177/0002764208321341 (Hämtad 2013-05-23).

Lopez, Lori K. (2009). The radical act of 'mommy blogging': redefining motherhood through the blogosphere. *New media & society* 11(5):729-747. DOI: 10.1177/1461444809105349.

(Hämtad 2013-05-11).

Powell, Rebecca (2010). Good Mothers, Bad Mothers and Mommy Bloggers: Rhetorical Resistance and Fluid Subjectivities. *MP: A feminist journal online* 2 (6): 37-50.

<http://ehis.ebscohost.com.ludwig.lub.lu.se/eds/detail?vid=4&sid=f0537abe-625b-4a52-b9c1-19ef4ff3973f@sessionmgr115&hid=109&bdata=JnNpdGU9ZWRzLWxpdmUmc2NvcGU9c2l0ZQ==#db=qth&AN=48415962> (Hämtad 2013-05-18).